

Woord vooraf

Steeds duidelijker blijkt dat ons Maasdal in de Karolingische en Ottoonse tijd een veel grotere uitstraling heeft gehad dan wel eens gedacht wordt. Al vaker zijn, ook in dit jaarboek, studies verschenen vanuit de alleroudste schriftelijke en archeologische bronnen, en is het cultureel erfgoed van onze regio bestudeerd. Dat ook de status van de stad Maastricht aanzienlijk was, blijkt uit de politieke en kerkelijke machtsstrijd rondom de Sint-Servaaskerk, de bouw van een groot, bij recente opgravingen ontdekt kerkgebouw, en de vorstelijke kunstwerken die Einhard, de biograaf van Karel de Grote, aan de Servaaskerk schonk: de sleutel en de triomfboog. Titus Panhuysen geeft zijn visie over deze nog niet in alle opzichten heldere periode.

Van de Oudheid gaan we zonder overgang naar de negentiende eeuw.

Het jaarboek van ons Genootschap kent een lange traditie van bronnenpublicaties. De herinneringen die Charles van der Noordaa over zijn eigen tijd en over zijn leefomgeving in het Maastricht in het begin van de negentiende eeuw op schrift heeft gesteld, nu gepubliceerd en van commentaar voorzien door Lou Spronck, zijn zeker een publicatie waard. Iedere archiefonderzoeker kent immers de waarde van ego-documenten en persoonlijke geschriften, die ons veel meer vertellen over het concrete leven van onze voorouders dan wat wij kunnen vinden in ambtelijke overheidsarchieven.

Dat het moeilijk is taalgrenzen vast te leggen en dat taalgebruik kan verschuiven, is bekend. Antoine Jacobs onderzoekt het (ambtelijk) taalgebruik in de kerken van Limburg in de negentiende eeuw, waar het Nederlands zeker niet overal gebruikelijk was. Zo was midden in de negentiende eeuw in het oostelijk deel van Zuid-Limburg de taal van de kerk lange tijd Duits.

Er was een tijd dat Nederland een van de landen was die de meeste missionarissen overzee zond. We denken dan snel aan Afrika, maar ook naar China werden geloofsverkondigers gezonden. Daaronder waren in de negentiende eeuw ook veel Limburgers. De eersten zetten er voet aan wal zonder zelfs één woord Chinees te kennen. Harry Knipschild vertelt over hen indrukwekkende verhalen.

In dit deel van de *Publications* wordt ook een oude traditie opnieuw leven ingeblazen, namelijk de Archeologische Kroniek, die in 1994 een geruisloze dood stierf. In de toekomst zullen in ons jaarboek regelmatig belangrijke archeologische onderzoeken worden gepubliceerd.

Als voorproef presenteren, onder leiding van redactielid Henk Stoepker, de archeologen Marion Aarts, Béatrice de Fraiture, Karen Jeneson en Leo Verhart enkele recente archeologische onderzoeken.

De redactie van de *Publications* kende in 2011 geen wijzigingen.

De redactie van de *Publications*